

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 39

Tilleggsspørsmål nr.

Emne: Høytidsmat ved familiefester

Oppskr. av: Albert Moen

(adresse): P. Steinbjørn

Fylke: Nord-Trøndelag

Herad: Sparbu

Bygdelag: Båli

Gard: ~~for~~ Muen

G.nr. 105 Br.nr. 1-1-3

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

Eiga røynsle

B. Eller om den er etter andre heimsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

1. - - Ja. Fjerntboende ifald det var skjedt folk
2. - - Embellvin. Künde også bli enig om å reise flere (2 a 3) same dag.
3. - - Foris antall slike at en ikke kom med same sort quait m. m.
4. - - Lidt forskjellig, men bannelkoma måtte ha kommet på beina.
5. - - I alminnelighet bare en gang, men særlig i senere tid er det ofte så, at nabokoma eller en av de nærmerste slikke bort til bannelkoma ganske slakte med en smokelid for nå siden og komme med quait.
6. - - Det måtte først og fremst være quait. Helst rømmequait (de som hadde kær) men det künde også være kvitkquait, oppriksquait m. l. Videre måtte det være kuffebrod av forskjellig slags hjemmelagd eller kjøpt på butikke. Hvis mannen (eller en annen kom) var med måtte gien på noqqe, for i tiden op til d. kr. var en det tell til 10 a 20 kr. jo kante enda større beløp.
7. - - Tror ikke det i nord. Sistnemt. kan vent. mindt bannelkoma med en en gang ved same anledning.

8636

8. -- Høist. forsjellig, det berøst. på hvad slugs kan
en huss. for hånden, i nødsfuld lante en kug.
Gravlen var helst i en Talin med lokke, kaffebrosd
gjennem i en kapperke.
9. -- Bærrels gravit! (Bærningmul)
10. -- Kona gik altid selv med gravlen såfremt
hvis ikke var belien.
11. -- Manden var helst i (formu dar) ofte med
såfremt- han huss. lid og ikke var udt for
i indret.
12. -- Ma! måtte fremforalt smake den medbragte
gravit. Ingen forsigt på qudt eller pike.
13. -- Bærrelbesøk.
14. -- Den det var i betyding for bærrelskona
den dag, bad hun om, at de måtte komme
i på luktetning en annen kvell.
15. -- Til både gift og i gift.
16. -- I den senere tid et det først og fremst
i byen blitt mindre bruk med bærrelgravit.
Men en kan se sine hake, blomster m. v.
17. -- Meget sjelden.
18. -- " " "
19. -- Bærrelselvskap blev holdt såfremt det ikke
var bare fattigdom i hinnen d. v. m. den dag
bærrel blev døpt. Fadderne og dess mere
slipninger var da bødne.
20. -- Se nr. 19
21. -- Ikke netop vendinger. Men penge eller
gjenstande måtte gis. (sølvskeer s. l.)
- 22-23. -- Hvis som var bærrel må gjennem og nå
mit ^{rom} for i tiden (kamen med mannen) se til å
gi størst gave.

Fødselsdag:

24. --

Feiring av fødselsdag var ikke så mye brukelig før i tiden. Men det er ventelig den høiere levestandard vi nu har, som har gjort, at jeg synes det ofte nu for tiden går for vidt med dette. Børnen blir nemlig henholdsvis mest når de er eller er (i 5-10 års alder) på tilbudsblaukaker selv og også kostbare gaver.

25. --

Fødselsdagsgilde holdes for voksne helst ved rimelig tall (50 år). For å være lidenskapelig avtaler: aviser, oppmerksomhet på annonsedagen forbeholdt bestemt: Men allikevel måler og ikke bare bidne men også tilbudne gjester med blaukaker og gaver av alle slags (en skindlåsje til 300 kr. i.t.)

26-27. --

Se nr. 25.

28-29. --

Det tradisjonelle Trønderske vennekapsrødd og Trønderske spenning var ikke til å undgå da. Levestandarden avvikskommer ved disse anledninger: fin, fin minuts, nøyaktig m.m. det til disse herrens blaukaker.

Konfirmasjon

30. --

Yrste tiden var det ikke brukelig å feire konfirmasjon stort sett. For ca. 100 år siden begynte en og annen, som hadde god råd med disse konfirmasjonselskap. Da jeg for 75 år siden ble konfirmert fikk jeg hvor det var 5 konfirmasjonskvotter. Og ingen annen slags foranstaltning ble ikke sat i verk. Idag er det en skam å ikke på mindst 100 kvotter og selskap når det settes opp. Være i store rom små helner.

8036

31. --

31. -- Alle kjendte i nabolaget blir vedt såfremt en ikke har noget horn i siden til vedkommende.

33.-- Bogen slags sendinger f. kr. med kun ikke vent. og bli ikke sendt arsted ni.

34.-- Gaver til velthæft. (konfirmanden) bli gif. jøst i da: En kommer vandreri forbi dette er en biden og er av "hög björ".

35.-- Det er en ting, som gjentene må ha med fremforalt og det er blaukake. Tandlegen skal leve kun og.

Bryllup.

Efter som jeg i fordim's Sags for omkaring som spillemann i bryllupet, kunde en ha skrevet en lang avhandling her men en får holde sig til de stillede spørsmål. --

36.-- 4 gammelgia blev ikke holdt forlovelsesgilde, først i senere tid kun somme bud til med dette.

37.^{og} 38.-- For en 50-60 år siden kunde et bryllup vare 4 a 5 dage, idag er det for det mest bare 1 dag, men andre dagen samles de aller men mest, og de som hjalp til (kjøkkemeister med kone samt de som hjalp til.)

Hver dag måtte det være mindst 3 måltider: Frokost, middag og aftenmad, med det kom et slags traktering ved siden av som kaffe, sylteløi m. v.

Tændstuds og spjanning måtte i betyngd brutes. Holdt en på ordiment 70 dage blev beringsgrunden nevnt andre dagen. Ynndil for en mans alder siden blev salient indenfor skin når gravten blev spist.

39.-- Sendinger blev for i ~~dette~~ tiden sendt arsted kvellen for og på en slite senningstid var det ofte morro, spil og traktering. Sendingen bestod av nær sagt et tentativt mak. f. kr. en større ordentlig kaffe, kaffeløis, frank kjød blev stundom medvendt i gammel tid

= 39. ---

En eller annen sort ost blev sendt, dertil fra mandag alle en smørkæmme, som var kruslæsning udstyret, gomme, lejer e.l.

40. ---

Sendingen måtte være delikat eller pyntet.

41. ---

Nei.

42. ---

Sending

43. ---

Hvem som helst. Gjennem en tjenestjente

44. ---

Se nr. 39. Henningskvellen.

45. ---

Nei. Men det blev lidt en eller annen smakbit med i Henningsborga når vedkommende lik med borga heim.

46. ---

Kona åll kjøkemisteren var liksom en misser i bryllupet (forquanskom) og det var henne som også kint de store guller med i Henningsborga

47. ---

Se nr. 38

48. ---

Nei. ihvertfall ikke de på landsbygda.

49. ---

Det kan kanskje fork. om en eller annen er innad denne forbindelse.

50. ---

En kan også se på bryllupspraktiser.

51. ---

De som er beblitt med nymt og en gult i å ha fest eller velkøp ber til sig gjester når en feier sin bryllupsdag.

Gravøl.

52. ---

Santlige naboen i støre eller mindre uttrekning, iøvrigt skyldfolk som bodde langt borte. Disse siste blev innbød gjennom telefon eller brev. Kjøgemisteren innbød naboen ved personlig fremmøte.

53. ---

For 50-60 år siden varte et gravøl 2 ja op til 3 dage. Da for lia blir det innu gjort på en dag og natt.

54. ---

På samme vis som i et bryllup, gjestene blev ofte servert stående. Sidd og spenning måtte det være dertil denne blåttkaka, som gjestene ofte tok med sig.

8636

/

- 6
 55... Nei! så vidt jeg ved. ... PE = #
 56... Nei!
 57... Var plussen i heimen all- for liten og for liten
 kullminende begravelse høgliden gjern i kirka
 tale m.v. kunde så etter på vere kaffe m.v. i heimen.
 58... Skikkelig som i bryllup.
 59... Liker
 60... Ditto, Ditto!
 61... Nei
 62... Da jeg var guttunge og traf til å vere i begravelse
 så jeg at det foregikk på en meget annen måte
 end tilfellet er i dag. F.eks. var det flere beordring
 som blemt på å spille f.eks. trekort som var meget
 almindelig den tid. Og man stes og kuttet ~~høgt~~
 knok, spente reeboksa o.s.m. I dag rynges sang og
 holder talem om som udo's.
 63... I lengs forquene tiden begravnes beandem ofte ut
 over det- til bøndige.
 64... Har holdt seg nok så lenge
 65... Som i et bryllup
 66... Delvis.
 67... Nei! kunde delvis i bjeret
 68... For en 40-50 år siden.
 69... Liker.

Bjere fester

- 70... Nei!
 71... Det er på som har begynt hermed
 72... Nei!
 73.74.75... Har sig ikke besvare tilfredsstillende. 8636

Denne redeoppførelse omkring nr. 39 er en egen erfaring
 gjennom 60-70 år. Tiden som gikk forbi har jeg svært
 lite rede på. og det er ingen å spørge herom.

Kvitholm januar 1954

All. Moen